

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Holandya. — Włochy. — Niemce — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Jego Excelencya Namiestnik raczył opreżoną w c. k. namiestnictwie posadę prowizorycznego konceptysty z loczną pensya 700 złr. udzielić konceptowemu praktykantowi namiestnictwa *Władysławowi Dobieckiemu*.

Wiedeń, 30. grudnia. Dnia 29. grudnia 1857 wyszedł w c. k. uadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu został rozesłany LI. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 241. Dekret ministerstwa sprawiedliwości z 22. grudnia 1857, którym się ogłasza zaprowadzenie niezawisłego handlowego sądu w Pradze i czas jego urzędowania.

Nr. 242. Dekret ministerstwa skarbu z 22. grudnia 1857, prawomocny we wszystkich krajach koronnych względem kredytowania podatku od cukru z buraków za osobistą rękojmią.

Nr. 243. Rozporządzenie ministerstwa handlu, budowli publicznych i komunikacji, tudzież ministerstwa skarbu z 23. grudnia 1857, prawomocne we wszystkich krajach koronnych względem kontrolowania wykonywanej powinności stęplowej przy rozsyłanych pocztą ulegających stęplowi drukowanych pismach krajowych.

Nr. 244. Rozporządzenie ministrów spraw wewnętrznych i sprawiedliwości z 24. grudnia 1857, którym się ogłasza rozpoczęcie urzędowania sądów urbaryalnych, mających się zaprowadzić w królestwach Kroacyi i Slawonii.

Sprawy krajowe.

(Rząd rosyjski pozwala cudzoziemcom mieszkać w Sebastopolu. — Mianowanie pana Wolfskron. — Dar właścicieli dóbr w Zastawnie. — Mianowanie. — Dar Arcyksięcia Karola Ludwika. — Wiadomości bieżące. — Nowiny dworu. — Oplata podatku od dywidendy akcyi bankowych. — Otwarcie wiedeńskiej szkoły handlowej. — Ułaskawienia. — Komisya do zachowania pomników.)

Lwów, 31. grudnia. Ces. rosyjski rząd ogłosił rozporządzeniem z 5. sierpnia, że odtąd wolno znów cudzoziemcom osiadać na mieszkaniu w Sebastopolu.

Lwów, 31. grudnia. C. k. komisya centralna do odszukiwania i zachowania pomników architektonicznych mianowała dyrektora c. k. loteryi we Lwowie, Adolfa Wolfskron, w uznaniu jego zasług w zawodzie archeologicznym, korespondentem swoim.

Czerniowce, 26. grudnia. PP. właściciele dóbr w zastawniańskim powiecie urzędowym sprawili za 200 zr. portret Jego c. k. apostolskiej Mości i ofiarowali go urzędowi powiatowemu w Zastawnie.

Wiedeń, 30. grudnia. Najwyższem postanowieniem z d. 21. grudnia b. r. raczył Jego c. k. apostolska Mość mianować doktora medycyny, *Karola Bernarda Brühl*, rzeczywistym profesorem zoologii i porównawczej anatomii przy uniwersytecie krakowskim.

— Jego Cesarzew. Mość najdostojniejszy Arcyksiążę Karol Ludwik ofiarował kwotę 40 zr. m. k. na sprawienie organów w gimnazyalnej kaplicy w Czerniowcach.

— Ich Cesarzew. MM. książęta Leuchtenbergscy Mikołaj i Eugeniusz odjechali 26. b. m. z Medyolano do Genuy.

— Lord Stratford de Redcliffe wyjechał dnia 29. grudnia do Londynu. Przed wyjazdem był na audyencyi u Jego Cesarsko królewskiej Mości, a wprowadzał go król. angielski poseł przy wiedeńskim dworze, sir Seymour Hamilton. Wieczór zaproszony był do stołu cesarskiego. Lord Redcliff oddał omiędzy innymi wizytę księciu Meternichowi. Turecki poseł książę Kalimachi dawał przedwczoraj o pół do szóstej po południu na cześć lorda Redcliffe świetną ucztę, na której oprócz ministra spraw wewnętrznych hr. Boul-Schauenstein znajdowało się całe dyplomatyczne ciało.

— *Gazeta wiedeńska* zawiera następujące obwieszczenie:

„Za przyzwoleniem wysokiej administracyi finansowej, uchwalila dyrekcyja uprzywilejowanego austryackiego banku narodowego wypłacić z dochodów instytutu podatek dochodowy, który na rok 1857 przypada od dywidendy akcyi bankowych.

Bank narodowy przedłożył zatem administracyi finansowej przepisane fasye za pojedynczych właścicieli akcyi, aby podatek mógł być obliczony. Wiedeń, 21. grudnia 1857.

— Dnia 4. stycznia 1858 o godzinie 10 zrana odbędzie się uroczyste otwarcie wiedeńskiej akademii handlowej.

— J. M. najdostojniejszy Arcyksiążę jeneralny-gubernator Ferdynand Maxymilian dozwolił bezkarnego powrotu do państw austryackich następującym wychodźcom politycznym: *Gaetano Titoaldi, Augusto Maglia, Luigi Ventura, Tommaso Moneta, Dr. Giovanni Chiosi, Dr. Giuseppe Bernardi i Dr. Alessandro Culara.*

Austryacka korespondencya pisze pod d. 29. grudnia:

„Publikacye c. k. centralnej komisji do rozpoznawania i zachowanie pomników architektonicznych mnożą się w szybkim tempie i w następstwie, zajmując coraz cenniejsze i ważniejsze stanowisko w historii sztuki w cesarstwie. Niedawno wyszedł drugi tom rocznika pod redakcyą członka komisji dra G. Heider. Zajmuje się głównie pomnikami średniowiecznej sztuki odpowiednio życzeniu c. k. komisji centralnej, wyrażonemu jeszcze w przedmowie do pierwszego tomu. Przyjaciół historii sztuki i oświaty w Austrii zajmie w wysokim stopniu świeżo wydany zeszyt roczny, już że co do samego przedmiotu bardzo obfity przynosi plon, już że opisane pomniki architektoniczne po większej części specjalne mają u nas znaczenie i przyjaciółom starożytności w bardzo ozdobnych przedstawiają się ilustracyach. Wydany tom rozpada się na dwie części: *Sprawozdanie urzędowe i Rozprawy*. Pierwsza część wymienia skład członków c. k. komisji centralnej i zdaje sprawę z czynności komisji w r. 1856 i pierwszym półroczu r. 1857, w którym szczególnej w bardzo wybitnem świetle objawiają się ważne zasługi zakładu.

Drugą część rozpoczyna rozprawa dra G. Heider pod napisem: „*Sredniowieczne zabytki w Salzburgu*“ z 4 tablicami i 56 drzeworytami. Artykuł ten dotyczy całego szeregu zabytków architektury i innych gałęzi sztuki w starodawnej kolebce chrześcijaństwa na zachodzie Europy. Jeden z takich pomników starożytnych należy do najdawniejszych w Austrii, acz dotychczas nie zwrócił jeszcze na siebie zasłużonej uwagi uczonych austryackich. Potem następuje rozprawa znanego z pracowitości literata J. M. Acknera pod napisem „*Rzymskie kolonie i osady wojskowe w Dacyi, dzisiejszym Siedmiogrodzie*.“ Pióra dra barona Sacken, reputowanego pisarza w najrozmaitszych gałęziach archeologii, znajduje się artykuł pod tytułem: *Pomniki sztuki średniowiecznej w obwodzie ob dem Wienerwalde w Arcyksięstwie Niższej Austrii z 3 tablicami i 45 drzeworytami.*

Najcelniejszą stroną wydanego tomu pod względem artystycznym stanowi rozprawa Camesiny: *O najdawniejszych malowidłach na szkle kapituły klosterneuburskiej i Wizerunki Babenbergów w opactwie Cystercyenzów w Heiligenkreuz z 27 tablicami i 25 drzeworytami, do czego przyłącza się także ciekawy opis pomników artystycznych uzdolnionego archeologa styryjskiego dra Haase. Całe dzieło zamyka krótka rozprawa profesora Rudolfa Eitelberger pod napisem *Civiale i jej pomniki*, gdzie z talentem i wielką znajomością rzeczy opisane są niektóre kosztowne relikwie artystyczne tego historycznie pamiętnego miasta weneckiej prowincyi. Obok wszelkich ozdób wydania zasługuje także na szczególniejsze uznanie xylograficzny zakład c. k. drukarni rządowej. W tym tomem tegorocznym wyszedł także ozdobnie wydany prospekt na dalszy rok III. publikacyi, przyrzekając nam, że następne tomy wyjdą w ciekawszej i obfitszej jeszcze treści niż wszystkie poprzednie. Nie można też wątpić, że peryodyczna ta publikacya znajdzie bardzo żywy udział tak w kraju jak i za granicą, i podniesie jeszcze tem wyżej znaczenie i powagę komisji centralnej.*

Ameryka.

(Wyprawa Walkera.)

Nowy York, 10. grudnia. O korsarzu Walkerze piszą z Wasingtonu do dziennika *New-York-Herald*:

„Parostatek, który w przyszłą środę albo czwartek ma przybyć z Aspinwalu do Nowego Yorku, przywiezie wiadomość, że Walker wpłynął ujściem Kolorada do rzeki San Juan, i wspólnie z jenerałem Martinezem napadł na Kostarikanów w Castillo i w San Karlos. Donoszą, że jeszcze przed odjazdem Walkiera istniało pomiędzy nim, a prezydentem Martinez zupełne porozumienie, i że prezydent zaprosił Walkera, by przybył do Nikaraguy. Nareszcie zapewniają, że Senor Yrissarri, poseł Nikaraguy stał z nim w bezpośrednim związku i że Walker wiedział naprzód treść pomiędzy Yrissarri a amerykańskim rządem zawartego układu. Jego siły będą mocniejsze niż sądzono, gdyż inne orszaki opuściły unię, aby z nim połączyć się w Nikaraguy. Zapewne będzie miał do 1000 ludzi pod swemi rozkazami. Przed kilką dniami odplynął z Nowego Yorku okręt z amunicją i bronią, aby połączyć się z Walkerem na umówionem miejscu. Panowie Molina i Escalante niemając tutaj co do czynienia, oczekują także z niecierpliwością wiadomości od Walkera. Ich sądem stał Yrissarri od dawna w porozumieniu z Walkerem, a amerykański rząd równie jak Kosta-Rika zawiedli się na swoim stronnictwie.“

Hiszpania.

(Lord Howden. — Pobór podatku gruntowego. — Główne postanowienia nowej ustawy druku. — Wiadomości z wysp Filipińskich.)

Madryt, 23. grudnia. Wczoraj przybył lord Howden do Madrytu, i oddawał wizyty kilku ministrom, a dziś będzie na audyencji w pałacu.

— Pan Mon wydał do wszystkich cywilnych gubernatorów okólnik, zawierający obszerne instrukcje co do poboru podatku gruntowego. Kortezy oznaczyli sumę tego podatku na 350 milionów realów; obadwa ministerya, jakie następywały po upadku Narvaeza, pozostawiły ją niezmienną; ale pobór tego podatku na prowincyi był dotąd tak nierówny, że niektórzy właściciele gruntów płacili 14 do 20 proc., a inni nierównie mniej. Okólnik ministra przepisuje więc środki potrzebne do uniknięcia oszukaństwa, i spodziewają się, że przy ścisłem ich dopełnieniu przyniesie ten podatek nietylko większą jeszcze sumę, ale oraz zmniejszą się ciężary pojedynczych właścicieli gruntów. — Z Londynu donoszą, że jenerałowie karlistowscy Kabrera i Elio nie chcą korzystać z ostatniego dekretu amnestyi. — Główne postanowienia nowej ustawy prasy, układu pana Bermudez de Castro, mają być następujące: Rząd chce zrzec się zupełnie prawa konfiskaty; natomiast zastrzega sobie prawo, zawiesić każdy dziennik, który skazany będąc trzykrotnie da powód do nowego śledztwa sądowego. Kwota kaucyi ma być zredukowana z 15.000 na 6000 duros, i każdy, kto płaci rocznie 1000 realów podatków, może wydawać dziennik; przestępstwa prasy mają być karane pieniężnie.

Wiadomości z Philipinów i Antyllów są w ogóle pomyślne. Z Madrytu do rozmaitych prowincyi otwarto dla korespondencji prywatnej 25 telegrafów.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Poemat konkursowy. — Doniesienia z Indyi oczekiwane. — Zaopatrzenie wojskowych. — Burze na kanale. — Wiadomości bieżące.)

Londyn, 27go gruana. Księżna Orleanu, księżna Aumale, księżniczka Salerny, książe i księżna Joinville, hrabia Paryża i książe Chartres byli wczoraj z wizytą u Królowy na zamku Windsor.

— Książe Albert, kanclerz uniwersytetu w Cambridge, wyzna- czył w tym roku zdobycie Delhów na poemat konkursowy.

— *Morning Post* przygotowuje się na znaczne straty angielskie w Audzie. Walka w Luknowie musiała toczyć się w ulicach, a w szeregach rokoszan biją się szczepy znane z wojowniczego ducha i okrutności. To samo zdanie podziela i *Daily News*, mniema jednak, że odniesione zwycięstwo nagradza wszelkie ofiary. Resztę wiadomości najnowszej depeszy telegraficznej poczytuje dziennik ten za pomyślne, dodając, że szczegółowe wiadomości odsieczy nie nadejdą do Londynu przed środą lub czwartkiem.

— Zony i dzieci żołnierzy, wyprawionych do Indyi, otrzymają od rządu na zalecenie komendantów pułkowych bezpłatnie odzież, a nawet będzie się rząd starał ile możności, aby na naglejszych nie zbywało potrzebach.

— Wzdłuż południowych i zachodnich wybrzeży angielskich srożyły się temi dniami gwałtowne burzy, a na kanale iryjskim niepodobna było nawet zeglować okrętami. Wiele okrętów z wojskiem musiało przeczekać w porcie, inne, które wybrały się w podróż, chroniły się w drodze do pierwszej lepszej bezpieczniejszej przystani. Sam nawet paropływ pocztowy między Dowrem a Kaletem musiał dwa razy zawrócić do portu, nie wążąc się puszczać w podróż. Nadeszły też doniesienia o licznych rozbiciach okrętów. Najsmutniejszego losu doznał paropływ srebrowy „Earl of Currieh“, który wyprawiony w sobotę z ładunkiem żelaza, pszenicy i kartofli z Ayrton do Irlandyi rozbił się d. 20go u skał Dalby Point na wyspie Man. Na szczęście znajdował się tylko jeden podróżny na pokładzie. Zginął też bez ratunku wraz z kapitanem okrętu, z reszty osady ocalało tylko dwóch majtków, którzy opowiadają swoje wysilenia podczas burzy, sławią szczególnie przytomność umysłu nieszczęśliwego kapitana.

— W zeszłym tygodniu wynosił przywóz drogich kamieni do Anglii 614.321 L., a wywóz 101.500 L.

— Najnowszy wykaz bankowy podaje sumę obiegających banknotów na 19,257.120 L., t. j. mniej o 386.440 L. niż poprzednio.

Zapasy gotówki kruszcowej wynosił 10,753.281 L., t. j. więcej o 1,302.426 L.

— Na przedwczorajszym posiedzeniu dyrektorów wschodnio-indyjskiej kompanii potwierdził prezydent zgromadzonym, co od dawna upewniają już dzienniki, t. j., że rząd zamierza wnieść bil na uchylenie podwójnego rządu indyjskiego. Jeden z obecnych dyrektorów p. Jones zrobił uwagę, że lord Palmerston nie raz już groził także reformą korporacji City, a przecież nigdy nie powziął stanowczego w tym względzie postanowienia.

Francya.

(Zwołanie senatu. — Trzęsienie ziemi w Neapolu. — Instruktorowie do Persyi. — Ulgi w opłatach. — Asekuracja agronomiczna. — Doniesienia z Hiszpanii.)

Paryż, 27. grudnia. Dekret cesarski w dzisiejszym *Monitorze* zwołuje senat na d. 18. stycznia i ustanawia bióra zgromadzenia. Marszałek Pelissier został wice-prezydentem. Inny dekret mianuje senatorami panów Leroy St. Arnaud, admirała Grivel i Huberta Delisle a p. Batuille powołuje do rady stanu.

— Z Neapolu donoszą pod d. 22. grudnia, że trzęsienie ziemi dotknęło głównie okolice po tej stronie cieśniny i Basilikatę. W Potenza zginęło 400 w Pola 300 ludzi, a do 12 wsi rozsypało się w gruzy. Inżynierowie, urzędnicy sanitarni i wojsko pospieszyli w pomoc nieszczęśliwym. Dnia 19. i 20. dawały się czuć w Neapolu nowe wstrząśnienia, ale nie wyrządziły żadnej szkody. W Sy-cylii nie zagrażało żadne niebezpieczeństwo.

— Jeden pułkownik inżynierii, trzech oficerów artyleryi i trzech piechoty tudzież 12 podoficerów rozmaitych rodzajów broni, otrzymali od rządu upoważnienie przyjąć obowiązki instruktorów w armii perskiej. Wszyscy też mają już temi dniami odjechać z Francyi.

— Cesarski dekret potwierdził uchwałę municypalnej paryskiej rady, według której uwalnia się na rok 1858 jak zwykle, wszelkie mieszkania o czynszach poniżej 250 franków (z wyjątkiem patentowanych płacących 3procent) od płacenia podatków, zaś 250 do 499 franków płacą 3procent, 500 do 999 franków 5procent, 1000—1499 franków 7procent, a 1500 franków i powyżej mają płacić 9procent.

Na wspomnianej już obradzie rady państwa pod prezydencją Cesarza uchwalono odrzucenie planu względem organizacji ogólnej kasy dla agronomicznych asekuracji. Znaczna większość członków rady państwa i jeneralni radcy wystąpili przeciw zasadom przymusowego zabezpieczenia. Przeciwnicy planu odwoływali się do podobnego za czasów lipcowego rządu objawionego zamiaru, który nie powiódł się także.

Belgia.

(Odpowiedź Króla na adres. — Król wyjeżdża do Londynu.)

Bruxela, 24. grudnia. Przedwczorajsze posiedzenie Izby reprezentantów rozpoczęło się odczytaniem mowy, którą Jego kr. Mość odpowiedział na doręczony dziś w południe adres Izby. Oto jej treść:

„Moi panowie! Adres, który odczytano mi właśnie, wzruszył mnie głęboko. Wypadek, którego się spodziewamy, przyczyni się do utwierdzenia naszej exystencji politycznej i wzmocni węzeł, jakim czas i doświadczenie nas połączyły. Moja troskliwość o dobro i szczęście Belgii została należycie oceniona. Szczere przywiązanie, jakie żywie dla tego kraju, będzie odpowiadać zawsze patriotyzmowi i przywiązaniu jego do Mojej osoby i rodziny.“

Oznaczony jest na 16. stycznia wyjazd J. M. Króla do Londynu na uroczystość zaślubin najstarszej królowej.

Holandya.

(Sprawa pierwszej izby.)

Haaga, 26. grudnia. Pierwsza izba po przyjęciu budżetu wojennego ministerjum zakończyła swe prace i rozeszła się.

Pomiędzy wielu wnioskami, które druga izba przesłała, przyjęto także wnioski względem zniesienia prawa lichwy, względem przyszłej regulacji menniczego systemu i względem asygnowania pieniężnych środków dla holenderskich wschodnich Indyi. Co do ostatniego wniosku zalecono powtórnie wydanie 10 milionów w indyjskich papierach za złożeniem depozytu.

Włochy.

(Izba piemonecka. — Wyroki sądowe w Kararze.)

Według obliczenia turyjskich dzienników jest w drygiej izbie 85 konserwacyjnych deputowanych. A zważywszy, że ta frakcja parlamentu zwykle łączy się ściśle, podczas gdy liberalna partya tak dalece zaniedbuje posiedzenia, że rzadko tylko składa się izba ze 150 członków, to przy ważniejszych kwestyach nie może ministerjum na większość głosów liczyć z pewnością.

Prezydujący w Kararze wojenny sąd skazał 16stoletniego o skrytobójstwo obwinionego i przekonanego kamieniarza ze względu na jego młodość na 15stoletni, a 36letniego kamieniarza za współudział na 10letnie więzienie na galarach.

Niemce.

(Poseł austriacki w przejeździe. — Ogłoszenie banku berlińskiego. — Konferencya do ułożenia ustawy handlowej.)

Berlin, 28. grudnia. C. k. poseł austriacki przy dworze rosyjskim, książe Esterhazy, przybył tutaj w przejeździe z Drezn.

— Kr. główne dyrektoryum banku ogłosiło pod dniem 22. b. m. co następuje:

„Dla ułatwienia kursu pieniężnego rozporządziliśmy, ażeby noty prywatnych banków krajowych przyjmowane były przy wypłatach nie tylko w tej prowincyi, gdzie istnieją te banki, ale także we wszystkich filialnych zakładach banku pruskiego. Wyjęty jest w tej mierze tylko prywatny bank magdeburski, który nie oświadczył się za przyjmowaniem not swoich w kasach bankowych.“

— Konferencya do ułożenia ustawy handlowej, która 17. b. m. odroczyła swe posiedzenia w Norymbergu na czas świąt Bożego narodzenia, zbierze się po nowym roku napowrót i rozpocznie przerwane swoje obrady. Drugie odczytanie pierwszych trzech ksiąg zarysu ustawy jest prawie ukończone, zatem na najbliższe posiedzenia pozostają tylko resztki trzeciej księgi. Minister sprawiedliwości Dr. Ringelmann znajdować się będzie na tych posiedzeniach jak dawniej osobiście. Po drugim odczytaniu wszystkich trzech ksiąg uda się komisya do Hamburga, gdzie wsparta udziałem świątłych mężów przystąpi do obrad nad morskim prawem.

Rosya.

(Wyprawa na małą Czecznię.)

Ostatnich dni października i na początku listopada wykonał generał Jewdokimów, jak donoszą z Petersburga, bardzo pomyślną wyprawę na małą Czecznię. Ponieważ rosyjski wpływ wzrasta coraz bardziej w wielkiej Czeczni, a mieszkańcy zawiązują coraz większą przyjaźń z Rosyanami, przeto znaczna liczba przedsiębiorczych goralich zaczęła się przesiedlać na wznoszące się ponad małą Czecznię czarne góry, które zawsze były najlepszym schronieniem po zbójckich napadach na okolice rosyjskie. Generał Jewdokimów zgromadził przeto znaczną zbrojną siłę (10½ bateryi, 17 sotni kozaków, 5 sotni milicyi, 26 dział) między Symią i Argunem, przeprowił się potem nagle w nocy 1. listopada przez Goitę drogą z Urup-Martau do Wozdwiżenka, i postąpił wzdłuż tej rzeki w górę. Już drugiego dnia rano spostrzeżono na górach liczne auly, na które natychmiast we dwie kolumny pod dowództwem generałów Maszezeńko i Kämpfert uderzono, artylerya zaś pod rozkazami podpułkownika Belik przeskadzała ludności po tamtej stronie Martau, pospieszać w pomoc. Gorale stawili zacięty opór i atakowali ciągle sieczną bronią, ale wszystkie ich natarzenia były nadaremne. Walka trwała aż do późnej nocy, spalono wiele aulów. Gorale ponieśli wielkie straty, a Rosyanie liczyli około sto poległych i rannych. Walka ta rozstrzygnęła los ludności między Sunszą i Argunem. Nazajutrz zostali Rosyanie na miejscu, spalono 7 aulów, pod wieczór wykonano rekonosans w górę Martanu, i nie napotkano nieprzyjaciela; atoli w nocy przyszli nieprzyjacielowi w pomoc Najbowie z Szatri i Czabelianu. Kolumna z sześciu batalionów pod rozkazami generała Kämpfert przeszła 3. listopada przez Martan, rozprószyła nieprzyjaciela i spaliła 14 aulów. Dnia 4go zajął korpus swe stanowisko na obu brzegach Goity, pod zburzonym aulem Ustarchan, i zaczął przywracać bezpośrednią komunikację między wąwozem Martanu i Wozdwiżeńskiem. W dniach następnych przetrzebiono las między Goitą i Engalikiem na szerokość 150 sądni. Dnia 8. postanowiono zburzyć aul między Engalikiem i potokiem Szawda. Liczne tłumy nieprzyjaciół zgromadziły się w wąwozie Goity i na Engaliku. Przeciw pierwszym wystąpił generał Maszezeńko, przeciw drugim generał Kämpfert z jedną kolumną. Zrećnie skombinowanymi ruchami dał się nieprzyjaciel podejść, i dostał się we dwa ognie, przeczco ciężką poniósł stratę. Wszystkie przez kolumny zajęte auly spalono. Dnia 9go rozpoczęto bez przeszkody odwrót ku wielkiej Czeczni. O tym samym czasie próbowali Lesgowie w Sałatawii zbombardować fortecę Nowy Bartunaj, jednak artylerya rosyjska zmusiła wkrótce ich działa do milczenia. Również nieszczęśliwie zakończył się najazd Ibrahima Naiba Arakanu w 500 jeźdźców na granicę rosyjską.

Księstwa Naddunajskie.

(Uchwały Dywanu wołoskiego.)

Dziennik *Journal de Constantinople* zawiera uchwały wołoskiego Dywanu *ad hoc*; według tureckiego dziennika opiewają te uchwały jak następuje:

1. Zgromadzenie oświadcza, że obecnie niema do wyrażenia żadnych innych życzeń.

2. Że sobie zastrzega, po decyzji konferencyi względem znanych czterech punktów, jeżeli będzie wolno zgromadzeniu, wytknąć zasady przyszłych ustaw i wyborczego prawa.

Te uchwały przyjęto 39 przeciw 36 głosów; Dywan zbierze się tylko raz jeszcze, a to do odczytania adresu, który ma być uchwałąm dodany.

Z Bukaresztu nadeszły do Paryża telegraficzne depeze, że europejska komisya miała zebrać się dnia 26. b. m., aby ukończyć relację do kongresu. Poczem rozwiąże się komisya a członkowie powrócą do swoich rządów.

Turcya.

(Pobyt p. Leseps. — Doniesienia z Persyi. — Komisya finansowa. — Przejazd Omera Baszy. — Pożar. — Pielgrzymi. — Utarczki między szczepami nad Eufratem. — Wiadomości bieżące. — Doniesienia z Czerkiesyi.)

Parostatek Lloyda przybył z Konstantynopola do Tryestu z wiadomościami z 18. grudnia. Pan Lesseps oddawał wizytę dygnitarzom Porty. Obsadzenie wyspy Perim przez Anglików poczytuje

p. Leseps za najgłówniejszą przeszkodę w wykonaniu projektu przekopania cieśniny Suez. — Z Persyi donoszą, że Emira Nizam proklamowano następcą tronu Szacha. Rosya zgadza się na to. Murray, angielski poseł wniósł przeciw temu reklamację.

— Dnia 24go b. m. przybył do Tryestu Lloyda parostatek „Neptun“ i przywiózł z Konstantynopola wiadomości aż do 19go b. m.: Dla skonsolidowania długów Turcyi i dla przygotowania nowych finansowych środków, ustanowiono komisję. — Według listów z Bagdadu dowiadujemy się, że cholera panująca od niejakiego czasu w tem mieście wiele pożera ofiar.

Ostatnie listy z Alexandretty donoszą bliższe szczegóły o przybyciu Omera Baszy, jenerał-gubernatora Bagdadu. Brak mieszkań spowodował w mieście wielkie zamieszanie. Mylnie donoszono, że Iskender Basza umarł w przejeździe z Konstantynopola do Alexandretty, owszem był przy zupełnym zdrowiu, i zamierzał odjechać z Serdarem-Ekreno. W ministeryumu handlu utworzyła Porta pod prezydencją ministra handlu Ismaela Baszy, radę publicznych robót.

Z Dardanelów donoszą, że w nocy z dnia 14. na 15. b. m. zniszczył pożar 46 sklepów, 24 domów i jedną gospodę. Według listu z Jerozolimy z dnia 25. listopada przybyło w tej chwili wielu pielgrzymów na święte miejsca; greckie klasztory są nimi przepelnione. Greków liczą do 1800, Ormianów 800, a na wielkanoc spodziewają się jeszcze więcej.

Nad Eufratem toczą się między szczepami walki. Szczepy Chamar, koczujące na lewym brzegu Eufratu w okolicach Biredjiku, na równinach Orfa, Derik i Mardin aż do Mosulu zostały napadnięte na równinach Nessibinu od Anezów. Potyczka nie była nadzwyczaj zawzięta, gdyż straty obu stron wynoszą tylko 100 ludzi. Część Chamarów pod dowództwem Ferhaua musiała się cofnąć przed liczbową przewagą Anezów.

Dla braku drzewa w Konstantynopolu nakazał rząd palić odłat w publicznych łaźniach nie drzewem, tylko kamiennym węglem. Jeśli się ten sposób utrzyma, przyniesie niezawodnie znaczne korzyści.

Minister wojny Riza Basza upraszał Sultana o rozpuszczenie wojska, i uzyskał pozwolenie.

— Dziennik *Journal de Constantinople* zawiera wyjątkowo doniesienia o klęskach Czerkiesów w boju z armią rosyjską. Według doniesień tego dziennika pobity rosyjskie kolumny Czerkiesów nie tylko nad brzegami Kuny pomiędzy Mareskarą i Georgijewskiem ale także pod Szkadgaszą i w lasach Melsailekich i Sahdaskich. Czerkiesy niewiedzieli potąd, że Rosyanie znaczne otrzymali posiłki, więc starają się swe rozprószone oddziały pościągać i połączyć z Szamilem.

A z y a.

(Najnowsza poczta z Indyi. — Lista zamordowanych Europejczyków.)

Z Marsylii telegrafują pod dniem 27. grudnia: Poczta indyjska zawinęła do naszego portu. *Bombay Times* powstaje na rząd indyjski i zarzuca mu nieudolność. Dodaje, że reorganizacya kraju będzie równie trudna, jak przywrócenie pokoju. W końcu pochwała ten dziennik wyrok komisji wojskowej w Delhach, którym 24 młodych książąt tamtejszego domu królewskiego skazanych zostało na śmierć. Wszystkich skazanych obwieszono 21. listopada.

London Gazette ogłasza depezę towarzystwa „India House“, z listą Europejczyków, którzy padli ofiarą w Indyach. Ta lista, jakkolwiek niejest dokładna, zajmuje przeciw półtora ściśło drukowanej szpalty, a jednak podaje tylko same imiona zamordowanych bez szczególnych uwag.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 30 grudnia. Austriacki paropływ wojenny „Novara“ zawinął 18. listopada do Tafelbai. — Z Neapolu donoszą z 22. grudnia, że trzęsienie ziemi sprawiło tam okropne spustoszenia.

Tryest, 30. grudnia. Akademia d'Agricoltura commercio ed' arti w Weronie zajmowała się na ostatniem posiedzeniu swoim projektem względem założenia towarzystwa agronomicznego dla prowincyi Werony. Odnośne statuta zostały potwierdzone. Akcyonaryusze towarzystwa Stabilimento mercantile w Wenecyi zostali zwołani na dzień 11. stycznia dla obioru dwóch nowych dyrektorów. W Bucari spuszczone niedawno z warsztatu trzymasztowy okręt objętości 846 beczek, własność pana A. Ralli w Tryeście.

Z Medyolanu donoszą z 28.: Księżna Rejentka Parmy przybyła tu przedwczoraj i była wieczorem w towarzystwie Ich Cesarzew. MM. Arcyksięcia Ferdynanda Maxymiliana i Arcyksiężny Charlotte w teatrze alla Scala; a wczoraj odjechała z powrotem do Parmy. Mianowanie siedmiu dyrektorów prowizorycznej kasy zasiłkowej ku poparciu handlu jedwabiem, zostało potwierdzone, i dziś zamknięto już subskrypcję uzyskawszy wdwojnásob większą sumę, niż potrzeba. Stosunki tutejszej targowicy polepszają się i nieobawiano się żadnych nowych bankructw.

Paryż, 29. grudnia. Bank francuski zmniejszył właśnie dyskonto swoje na 5%. Renta 3% 68.10. — Z Tunetu donoszą: Minister Beja i reprezentanci Sultana uchwalili, przeprowadzić reformy zapewnione Francyi.

Londyn, 29go grudnia. Jak dzisiejszy *Times* sądzi, usunie się lord Stratford zupełnie od służby publicznej. — Paropływ „Ameryka“ przywiózł przeszło milion dolarów gotówki i wiadomości z Nowego Jorku do 18. grudnia. Podług wiadomości z Utah robili Mormoni wielkie przygotowania do wojny.

Turyn, 28. grud. Pogłoska o blizkiem ustąpieniu pana Rattazzi utwierdza się; następcą jego ma być kawaler Monole.

Paroptyw Lloyda „Bombaj“ przywiózł 29. b. m. następującą najnowszą pocztę zamorską:

Bombaj, 4. grud. Wiadomości z Kalkuty siegają do 24go, z Hongkongu do 14. listopada. Pułkownik Gerrard, który pobit powstańców pod Narnulem, poległ w bitwie. Layard przybył do Bombaju.

Z **Singapury** donoszą z 21. listopada. Odbył się tu meeting dla założenia protestu przeciw nasyłaniu zbrodniarzy indyjskich.

Do **Hongkongu** przybyli nowy ambasador Stanów zjednoczonych p. Reed i hrabia Putiatyn z Shanghai. Jenerał Ashburnham miał 18. listopada odjechać do Kalkuty. Porobiono znaczne przygotowania do szturm na Kanton, co miało temi dniami nastąpić. Angielska siła zbrojna będzie znacznie wzmocniona. Francuzi nie przedsiębrali jeszcze nic przeciw Kochinchinie.

Kurs lwowski.

Dnia 31. grudnia.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski mon. konw.	4	44	4	47
Dukat cesarski „ „	4	48	4	52
Półimperyj zł. rosyjski „ „	8	21	8	25
Rubel srebrny rosyjski „ „	1	37	1	38
Talar pruski „ „	1	33 1/2	1	35
Polski kurant i pięciozłotówka „ „	1	10	1	11
Galicyj. listy zastawne za 100 złr. } bez	77	53	78	24
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne } kuponów	76	53	77	27
5% Pożyczka narodowa }	82	53	83	37

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 30. grudnia o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% 83 1/2 - 83 5/8. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 92 - 93. — Lomb. wen. pożyczki z 5% 95 - 95 1/2. Obligacje długu państwa 5% 80 7/8 - 81, det. 4 1/2% 70 1/4 - 70 1/2, det. 4% 63 1/2 - 63 3/4, detto 3% 50 - 50 1/2. detto 2 1/2% 40 1/2 - 40 3/4, detto 1% 16 - 16 1/4. Oblig. Glogn. z wypłata 5% 96. — Detto Oedenburgs. z wypłata 5% 95 — — — Detto Peszt. 4% 95 — — — Detto Medyol. 4% 94 — — — Obligacje indemn. niższ. austr. 5% 88 - 88 1/2, detto węgier. 78 - 78 1/4, detto galic. i siedmiogr. 77 1/4 - 77 1/2, detto innych krajów koron. 85 - 86. — Oblig. bank. 2 1/2% 62 - 63. Pożyczka loter. z r. 1834 314 - 315. Detto z roku 1839 125 - 125 1/2. Detto z r. 1854 108 1/2 - 108 3/4. Renty Como 16 3/4 - 17. Galic. list. zastawne 4% 77 - 78. Półn. Oblig. Prior. 5% 84 1/2 - 85. — Glognickie 5% 80 - 81. Obligacje Dun. żegluga par. 5% 85 - 85 1/2. Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% 86 - 87. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 110 - 111. Akcyj bank. narodowego 984 - 985. Akcyje c. k. uprzyw. towarzystwa kred. 216 - 216 1/2. Akcyje niż. austr. tow. eskomp. 117 - 117 1/2. Detto Budzynieko-Lincko-Gmundzkiej kol. 235 - 235 1/2. Detto półn. kolei 180 1/4 - 180 1/2. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 301 1/4 - 301 1/2. Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wplata 30% 100 1/2 - 100 3/4. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. 95 1/4 - 96. — Detto cisiańskiej kolei żel. 100 1/8 - 100 1/4. Detto Lomb.-wen. kol. żel. 259 - 260. Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. 189 3/4 - 190. Detto losy tryest. 105 - 105 1/2. Detto tow. żegl. parowej 534 - 535. Detto 13. wydania 102 1/2 - 102 3/4. Detto Lloyda 350 - 355. Peszt. mostu łańcuch. 60 - 61. Akcyje młyna parowego wiedz. 57 - 58. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 19 - 20. Detto 2. wydania 29 - 30. Esterhazego losy 40 złr. 76 - 77. Windischgrätz losy 24 - 24 1/2. — Waldsteina losy 26 - 26 1/2. — Keglevicha losy 15 - 15 1/4. Ks. Salma losy 42 - 42 1/2. St. Genois 39 1/2 - 39 3/4. Palfego losy 39 1/2 - 39 3/4. Clarego 38 3/4 - 39. Amsterdam 2 m. 88 1/2 l. Augsburg Usó 106 3/4. — Bukareszt 31 T. 270. — Konstantynopol 31 T. — — — Frankfurt 3 m. 105 3/4 l. — Hamburg 2 m. 78 1/2. — Liwurna 2 m. 104 3/4. — Londyn 3 m. 10 - 17. — Medyolan 2 m. 105. — Paryż 2 m. 123 1/2. — Cesarzkich ważnych dukatów agio 7 1/2. — Napoleons'dor 8 15 - 16. Angielskie Sover. 10 21 - — — — Imperyal Ros. 8 23 - 24.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 31. grudnia.

Oblig. długu państwa 5% 81 1/2; 4 1/2% —; 4% —; z r. 1850 —. 3% —; 2 1/2% —. Losowane obligacje 5% —. — Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 —. „Wiedz. miejsko bank. —. Węgier. obl. kamery nadw. —. Akcyje bank 988. — Akcyje kolei półn. 1795. Glognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żegluga parow. 534. Lloyd

370. Galic. listy zast. w Wiedniu — —. Akcyje niższo-austr. Towarzystwa eskompowego a 500 złr. 588 1/8 złr.

Amsterdam 1. 2 m. 88. Augsburg 106 3/4 3 m. — Genna — 1. 2 m. Frankfurt 105 3/8 2 m. — Hamburg 78 1/4 2 m — Liwurna 104 1/2 2 m. Londyn 10 — 16. 2 m. Medyolan 105. Marsylia 122 1/4 Paryż 122 1/2. Bukareszt —. — Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. 7 1/2. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemniz. 88 1/2; — detto galicyjskie 77 1/2. Renty Como —. Pożyczka z r. 1854 108. Pożyczka narodowa 83 7/8. C. k. austr. akcyje skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 303 fr. Akcyje c. k. uprzyw. zakładu kredy. 217. Hypotekar. listy zastawne —. Akcyje zachodniej kolei żelaznej 202 1/4. Akcyje kolei nadcińskiej —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 31. grudnia.

Zajechali do hotelu rosyjskiego: PP. Cielecki Włodz., z Byczkowic. — Uniszewski Ignacy, z Lachowic.

Zajechał do hotelu Langa: Pan Hahn Mikołaj, ces. ros. sekretarz koleg. z Francji.

Zajechali do Hotelu angielskiego: PP. Br. Czechowicz Napoleon i Szaskiewicz Jerzy, c. k. radca minister., z Stanisławowa. — Rubczyński Alfred, z Stanina.

Dnia 1. stycznia.

Zajechali do hotelu rosyjskiego: PP. Komar Wit, z Toporowic. — Jablonowski Ant., z Rawy.

Zajechali do hotelu europejskiego: PP. Bogdanowicz Marc., z Laszek. — Zagórski Miecz., z Podbuża.

Zajechali do hotelu Langa: PP. Malthieu Teodor, król. szwedzki konsul, z Galaczu. — Hr. Huyn Hugo, c. k. jenerał, z Wiednia.

Zajechał do Milikowskiego: Pan Młocki Alfred, z Sarnek górnych.

Zajechali do Süssmanna: Załęski Leon, z Kolbjiowic. — Męciński Franc. z Huty zielonej.

Zajechał pod białego konia: Gotleb Kwiryn, z Dolhomościsk.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 31. grudnia.

PP. Jakubenz Jakób, do Czerniowic. — Niezabitowski Napoleon, do Nakła. — Hr. Thurn Alexander Kamil, c. k. major do Rawy.

Dnia 1. stycznia.

PP. Ruszczyński Stefan, do Brodów. — Br. Brückmann Xaw., do Wołoszczy. — Berezowski Henr., do Wodnik. — Będowski Ignacy, do Polski. — Cielecki Włodz., do Krakowa — Czermiński Juliusz, do Glińska. — Giżowski Kazimierz, do Snowicza — Giżowski Józef do Hermanowa. — Hr. Łoś Tad., do Narola. — Rubczyński Alfr., do Stanina. — Zaremba Bol., do Oskrzyszynic.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 30. grudnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	331.38	- 5.1°	92.7	północny sł.	pochmurno
2. god. popoł.	330.12	- 1.9°	86.9	„	„
10. god. wiecz.	329.40	- 1.7°	94.7	„	„

T E A T R.

Dziś: Przedst. niem.: „Wildjäger“ i produkeya Arabów.

Termina

sprzedaży, kupna, dzierzawy, licytacji i t. d.

Dnia 6. stycznia 1858. Licytacja na dostarczenie artykułów uzbrojenia za pomocą ofert we Lwowie.

Dnia 11. stycznia 1858. Wydzierzawienie dóbr Solki w Czerniowcach. — Licytacja dóbr Średnia wieś w obwodzie sanoekim w Przemyślu.

Dnia 14. stycznia 1858. Licytacja realności nr. 17 w Samborze. — Licytacja na dostarczenie różnych potrzeb wojskowych za pomocą ofert w Hruszowie. — Licytacja na naprawienie szkód przez wody poczynionych w Stanisławowie.

Dnia 15. stycznia 1858. Licytacja realności nr. 5 w Samborze. — Licytacja realności nr. 107 i 108 w Stanisławowie. — Licytacja na dostarczenie drwa opałowego dla cegielni dyrekcji inżynierii we Lwowie.

Dnia 19. stycznia. Licytacja na dostarczenie papieru w Winnikach.

Dnia 22. stycznia. Sprzedaż realności nr. 186 3/4 w Stanisławowie. Sprzedaż realności pod nr. 13 w Sadogurze.

KRONIKA.

— Grypa, słabość obecnie w Wiedniu panująca, należy wprawdzie do rodzaju tych, co ze wszystkich zaraźliwych chorób rozszerzają się najwięcej, ale na szczęście jest najmniej niebezpieczną. Historia medyczna z 14 wieku niezna tej dokuczliwej słabości; jednak już na początku tego wieku wspominają o niej. Po raz pierwszy pojawiła się w 1323 roku we Włoszech a w 1327 i 1358 roku wróciła znów. Od tego czasu pojawiała się grypa prawie we wszystkich europejskich krajach i to po kilka razy. W 1411 roku przybrała we Francji tak groźną postać, że powszechnie uważano ją za chłostę ni-bios, którą zesłał Bóg na Francję. Pojawiając się w 1505 i 1510 roku we Włoszech, Francji i Hiszpanii, gdzie pomiędzy innymi, papież Grzegorz XIII. i małżonka Filipa I. Anna, padli ofiarą tej zarazy, nawiedzała w 1557, 1559, 1574 i 1780 roku całą Europę. W 1780 roku pojawiła się we Włoszech i była bardzo niebezpieczna. W samym Rzymie uległo do 900 osób. Jeszcze groźniej srożyła się w 1791 roku, gdzie trwała cały rok i w samym Rzymie pochłonęła do 60 000. W 17. wieku pojawiała się już rzadziej, częściej zaś w 18 wieku. W latach 1709, 1729, 1730 do 1734, 1737, 1742, 1743, 1754, 1758, 1762, 1775, 1780, 1782 do 1783, 1799 zwiędziła prawie całą Europę. W 1775 zjednała sobie nazwisko „Influenza“, aby okazać wpływ powietrza, a w 1782 roku otrzymała w Niemczech nazwę doraźnego kztaru (Blitz-Katarrh) gdyż dnia 27. stycznia, po raptownej zmianie powietrza zastabło naraz 40 000 osób. A pojawiając się w 1800, 1802 i 1817 roku nawiedziła 1833 i 1837 roku oprócz innych, i miasto Wiedeń.

Lecz nie tylko ludzi ale nawet i zwierzęta jak n. p. psy, konie i t. d. zapadają na tę słabość.

— Z Lizbony donoszą do powszechnej augsburskiej gazety o niektórych szczegółach zarazy: W Lizbonie zrobiono postrzeżenie, że ludzie oświecaniem gazowem zajęci, równie jak robotnicy w fabryce gazu i we wszystkich fabrykach i zakładach, gdzie w nocy pracują przy oświetleniu gazowem, niebyli zaraza dotknięci. Prawdy tego i kilku innych szczegółów tej słabości mają gruntownie dochodzić lizbońscy lekarze. Z tego powodu postanowili kr. akademia nauk zgromadzić wszystkich lekarzy lizbońskich na nadzwyczajne posiedzenie, aby nad terażniejszą zarazą żółtej febry obradować, i na podstawie niewątpliwych doświadczeń złożyć naukową i praktyczną relację, a oraz przedłożyć środki zapobiegające szerzeniu się podobnej zarazy.

Dodatek tygodniowy Nr. 1.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1. Prawo postępu ludzkości.
2. Budżet miasta Lwowa na rok administracyjny 1858.
3. Nowy Siedlec i Porudno. Dokument z r. 1376. Władysław książę Opolski nadaje braciom Rejnoldowi i Nynotkowi wsie Nowy Siedlec i Porudno prawem lennem, pod obowiązkiem pełnienia służby wojennej i mieszkania na ziemi ruskiej.